

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

A „GAZDASÁGI LAPOK”
INGYEN MELLÉKLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Múzeum-körút 7. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Külföldi előfizetőknek külön czimszalaggal küldve:

Egész évre --- 10 kor.
Fél „ --- 5 „

Az e lapokban foglalt czikkekért minden utánnyomás jog fentartva.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Néhány szó a szövetkezésről. — Bászeli Elek	271
A szamár- és öszvértenyésztés érdekében. — Csősz Gyula	271
Tannaworth sortés	272
A Rhode Island Reds tyukok. — Buzzi Géza Félix	272
Vegyesek	273
Aprók	274

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel kérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése október hó 1-ével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 K
Fél évre 5 K

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

Néhány szó a szövetkezésről.

Hazánk szövetkezetei az utóbbi néhány év alatt örvendetes emelkedést mutatnak, ebből önként következik az, hogy gazdáink kezdik lassan belátni, hogy miszerint csak úgy lesznek erősek, ha összetartanak. Alig van már vármegye, melynek területén ne lenne legalább is egy néhány fogasztási-, értékesítési-, tej- és hitelszövetkezet, úgy, hogy gazdáink majdnem összes nyerstermékeiket a napi árak mellett, a közvetítő uzsora kereskedelem kizárásával értékesíthetik. Sajnos azonban, hogy ezen értékesítés még mindig a tej és annak termékei kivételével a növényi nyerstermékekre szorítkozik, holott a legutóbbi évtized termelésünket a világ gazdaság versenyviszonyainak megfelelően csaknem az egész országban a gabonánál nagyobb értékű állattenyésztésre kényszerítette. És daczára ennek, még nem létezik az országban egyetlen egy olyan szövetkezet sem, a mely husvágással is foglalkozna, már pedig az ország állattenyésztése éppen olyan fontos, mint a növénytermelése, a mely tény a statisztikai adatok léptenyomon igazolják. Hisz csak a lenézett és lebecsmérelt baromfi exportunkból is több folyik be az országba, mint a világhírű aczélos buzánk után és daczára annak állattenyésztéssel foglalkozó gazdáink a piacra szánt állományukat kénytelenek a közvetítő uzsora kereskedelem útján értékesíteni.

Ha a folyó évi takarmány inséges esztendőben a földmivelésügyi kormányunk teljes erejét nem veti latba, úgy akkor állattenyésztésünk terén oly visszafejlődés állott volna be, a melyet a következő ilyen inséges esztendőig sem lehetett volna kiheverni. Igen jó példa erre a folyó évi augusztus 13—16-ig Temesvár szab. kir. városában lezajlott országos vásár, erre ugyanis összesen 7073 darab szarvasmarha, ló, juh és sertés lett felhajtva, ebből a vásáron elkelt 2024 darab, tehát csak 29 %, megjegyezzük azonban, hogy ezen eladott állatok 90 %-át mészárosok, és kereskedők stb. vették meg, úgy hogy tulzás nélkül állíthatjuk, miszerint a gazdák nem vásároltak, csak eladtak. Az árakra vonatkozólag megjegyezzük, hogy a jármos ökrök párja átlag 400 koronáért és a nyugati jellegű — pirostarka — tehenek meg 200 koronáért keltek el, tehát majdnem 30—40 %-al olcsóbban, mint rendes körülmények között. Egyben itt nem mulaszthatjuk még megjegyezni, hogy ezen vásár éppen a július végén és augusztus első felében eszések

utáni időbe esett, a midőn úgy a kopárra kiégett legelők, a rétek — a napilapok szerint — még a Hortobágyis, valamint a tarlóba vetett takarmánypótló növények igen szépen kizöldültek. Már most ebből és ehhez hasonló példák, — a milyen az országban elegendő volt és van, — önként következik, hogy késő ősszel az árak még ennél is sokkal lejjebb mentek volna, ha a földmivelésügyi kormány dicséretet érdemlő atyai gondossággal közbe nem veti magát.

Ilyen és ehhez hasonló állapotoktól az országnak nem kellene félnie, ha szövetkezetek alakulnának, vagy a meglévők programjukba vennék a husnak nagybani és kicsinybani értékesítését, mivel ilyen aszályos esztendőben ismét a közvetítő kereskedelem a mészárosok képében szüretel és arat az országban; mert daczára annak, hogy a husnak ára élősúlyban leszállott, azt azok egyetlen-egy fillérrel sem adják olcsóbban. Már pedig a szövetkezetek nemcsak a gazdáknak, hanem a fogyasztó közönségnek is olcsóbb húst mérhetnének ki, ezáltal az általánosan érezhetővé vált drágaság is nagyban csökkenne.

A fentiekre való hivatkozással nem mulaszthatjuk el, hogy ezen köz- és nemzetgazdaságilag fontos körülményre fel ne hívjuk az ország szövetkezeteit. Mai napság nem egy, azon vidéki szövetkezeteknek száma, a melyek a gazdák legnagyobb meglepődésére működnek. Viszont az olyan helyeken, a hol még szövetkezet nincsen, álljanak össze a gazdák és alakítsák meg a legközelebbi nagyobb városban (szövetkezeti alapon) a husvágót, itt azonban még arra figyelmeztetjük a gazdákat, hogy az ilyen szövetkezeteknél — különösen kezdetben, — minél kevesebb tisztviselőt alkalmazzanak, továbbá ne lebegjen az a szemök előtt, hogy az üzletrészek után legalább is 5 %-ot kell fizetni, mivel az ilyen kiadások a gazdák bérére mennek, illetve a beszerzési árak ezáltal leszállíthatnak, hogy a haszon minél nagyobb legyen.

Ha a gazdák és a szövetkezetek az itt előadottakat megszívlelik, akkor szövetkezeteink nemcsak életképesek, hanem igen szépen prosperálni is fognak.

Bászeli Elek.

Aszamár- és öszvér-tenyésztés érdekében.

A mióta az ember társas együtt élésben csoportosult, azóta iparkodott az állatokban rejlő nagy munkaerőt is a saját céljaira kihasználni. Az emberek egyik legrégebbi munkatársa és hasznosítója a szamár volt. Valószínű, hogy a munkára alkalmas termete és könnyű szelidíthetősége folytán lett már az ősidőkben az egyik leghasznosabb háziállattá a szamár.

A lovaglásra alkalmas volta miatt kezdettől fogva nagyobb távolságok beutazásához és hadi célokra is felhasználták. A zsidók története, valamint a biblia számos helyen tesz említést a szamárról. Sámson egy szamár állkapcsával vert agyon ezer filiszteust, a Bálam szamara, a samáron menekülő Absolon, József menekülése Máriával, Krisztus bevonulása Jeruzsálembe stb. stb., mind azt mutatják, hogy a szamár volt a zsidók utazási és teherhordó eszköze. Hogy a zsidók a legrégebbi idők óta kezdve tenyésztették a szamarat és lovat, azt mutatja az is, hogy Egyiptomban nagy lóvásárok voltak már akkor, mikor még Arábiában sem ismerték a lovat. Salamon alatt a héberek ló- és szamártenyésztése és az ezzel való kereskedésük híres volt. Általában a hitrege és mondavilág, de az ókori történelem is többet foglalkozik a szamárral, mint a lóval. A melegebb, hegyes déli vidékeken: Spanyol országban, Portugáliában, Olaszországban és a Földközi tenger szigetein most is nagyra be-

esült állat a szamár. Valószínű, hogy a nagy szamártenyésztéssel bíró déli államokban korán megismerkedtek a szamár és ló keresztezése által létrejött öszvérrel is. A mikor megismerték a talán véletlen keresztezés által létrejött öszvérnek nagy munkabírást és használhatóságot, szándékosan is iparkodtak ilyent előállítani. Az ókori történelem szerint az öszvért először a vadonba menekült Ézsau fia tenyésztette. Mysiában és Paphlagoniában az előkelőknek nagy öszvér ménesei voltak. Hadi szerekbe, igába és nyereg alá használták őket. A régi korban kocsik hiányában úgy a személy-, mint a teherszállítás szamarak vagy öszvérek hátán történt. Nagy terheknek a hegyes vidékek meredek ösvényein való átszállításra a szamár és öszvér sokkal alkalmasabb volt, mint a ló.

Kétféle öszvér van: a lómén és szamárkanca után származó szamáröszvér és a szamár mén és lókanca ivadéka a lóöszvér. A lóöszvér sokkal értékesebb, mint a szamáröszvér, mert nagyobb testű, tökéletesebb alkatu, e miatt nagyobb munkabírásu s megvannak benne mindazok a jó tulajdonságok, a melyek mint kiváló teherhordó állatot a lónál is értékesebbé teszik. A magyar közbeszédben az öszvér alatt rendszerint a lóöszvért értjük. Az öszvér mindkét szülője különböző tulajdonságaiból örökök. Magasságát, alakját, fejét és fülét anyjától a lótól, csontozatát, patáit, kitartását és igénytelenségét apjától a szamártól örökök. Hangja egyiké sem, hanem a kettő közötti, mégis inkább a szamáréhoz hasonló. Örökök a szamár türelmét, szívósságát és biztos lábát, a lótól pedig az erejét, életkedvét és bátorságát. A legveszélyesebb hegyi ösvényen nála nélkül terhet szállítani alig lehetne. Kitartós, hosszú életű és igen edzett természetű állat az öszvér. Körülbelül megegyezik annyi ideig él, mint a ló és a betegségek iránt is jóval kevésbé hajlamos. Emésztési zavar nála igen ritkán fordul elő s van említés 70, 80 éves öszvérről is. Kevesebb igényű a lónál és tenyésztése is a legkevesebb kockázattal jár. Lépése jelentékenyen biztosabb, mint a lóé. Patája sokkal homorúbb és szívósabb szerkezetű, mint a lóé s ez ok miatt ritkábban kap patahajókat. A patkolása fele annyiba kerül, mint a lóé, mert a patája olyan kemény és lassan nő, hogy faragást nem igényel, csak hosszú időközökben. Az öszvér bőre vastagabb, mint a lóé s ezért nyáron át nem szenved annyit a melegtől és a legyekről, mint a ló. Ha valami baja van, már maga a munkától való visszatartás és a legelőre való kicsapás is sokat javít rajta. Az öszvér fél takarmány mellett is jobb erőben van, mint a ló teljes adag mellett. Még vizet sem kíván annyit, mint a ló. Munkában három közepes öszvér annyi takarmányt fogyaszt el, mint két közepes ló. Egy nagy testű öszvér jó husban való tartása csak kétharmad részét igényli annak a takarmánynak, a mi egy ugyanolyan munkát végző lónak jó kondícióban való tartásához szükséges.

Az öszvérek nagysága különböző, de gyakori köztük a 15—16 markos is. Egy éves korukban idomíthatók, 2—3 éves korukban pedig már munkába használhatók. Két öszvért lehet fölnevelni azon a költségen, a mibe egy ló nevelése kerül, részben a kis igényűsége miatt, részben pedig azért, mert korábban használható munkába. Az öszvér jóindulata, emlékező és ítélőképessége jóval magasabb a lónál. Látása és hallása igen éles. Az indításban és húzásban a lónál is megbízhatóbb. A jó gondozás iránt annyira hálás, hogy a mikor az erős munka és a rossz tartás következtében csontvázá soványodott, 2—3 heti jó tartás után ismét a régi jó husba jön.

Legjobb szerkezet. Legnagyobb munkabírást. Legkönnyebb hajtás. — Legtökéletesebb fölözés.

A legjobb fölözőgép az Alfa-Separator.

A számáröszvér kevésbé értékes, nem oly tetszetős alakú, kisebb termetű és makacsabb természetű állat, mint a lőszvér. Nincs annyi számáröszvér, mint lőszvér, a minék részben az az oka, hogy a lómén nehezen akarja a számárkanczát befedezni, de még siker esetén sem marad mindig vemhes a számárkancza. Viszont a sárló lőkancza sem veszi fel mindig a számár mént, ámbár ez utóbbi nem igen válogat, mert rendszerint tüzes természetű. Legcélszerűbb az öszvértenyésztésre szánt kancza csikókat a legelőn együtt jártni a számárakkal, az istállóban pedig egymás mellé kötni. Lehet a számár méntől huzódó lő kanczát előbb lóménnel feltüzelní s azután bocsájtani a számármén alá. Az öszvérek, mint általában a faj keresztezések, (hybridék) nem termékenyek, ámbár előfordul, hogy a lő ménnel fedezettett öszvérkancza vemhes marad. (Állítólag a párisi állatkertben egy öszvér kancza úgy a lóménnel, mint a számárménnel való fedeztetéskor csikót hozott).

Az öszvérkancza csikáját 330—360 nap múlva elli meg, kezdetben vigyázni kell, nehogy a furcsa alakú csikót a kancza agyonrugdossa. Az öszvértenyésztés csak ott lehet virágzó, a hol annak alapjául nagy testű és kiváló minőségű számármének állanak rendelkezésére. Nálunk a számár annyira lenézett és semmibe sem vett állat, hogy már a róla való beszéléskor is mindenki lenézően szokott mosolyogni. A büszke Spanyolországban a legelőkelőbb nemesek is járnak számár, vagy öszvérfogaton. Portugáliában is igen értékes öszvér fogatokat lehet látni. A gyakorlati érzékű északamerikai egyesült államokban különösen a hegyi tűzérségnél, de a lovasságnál is nagyra becsülik az öszvért. Hasznossága révén ott annyira átment a köztudatba az öszvér megbecsülése, hogy pl. Tennessee államban a négerek az öregség folytán megszürcült öszvért szentnek tartják.

Nálunk a számárról való felfogást eléggé jellemzik a közmondások is. „Illik, mint számár a bársorny nyereg.” „Számároridítás nem hallik az égbe”. Pedig a gyakorlatias és a pénz értékét megbecsülő felfogás nagyon ráférne a mi népünkre is. Az amerikai Unió a délafrikai háború alkalmával milliókat szedett be öszvérekért az angoloktól.

Maga Missouri állam több milliót vett be az Angliától öszvérekért. Maguk a búrok is olyan nagyra becsülték az amerikai öszvéreket, hogy egyik tábornokuk azt mondta: többet ér egy amerikai öszvér, mint egy angol katona. Az öszvérek iránti nagy kereslet az árak rohamos emelkedését, ez pedig az élelmes amerikaiaknál az öszvértenyésztés nagy mértékű fölkarolását hozta létre. Az amerikaiak a nagyban való tenyésztés és kitűnő árak mellett sem képesek a keresletet kielégíteni. Határozottan lehet állítani, hogy az öszvérek iránti kereslet még inkább fog növekedni akkor, mikor a melegebb égővek nagy sivatagai megművelés és kihasználás alá kerülnek. A melegebb éghajlatú vidékek erdészeti, bányászati és mezőgazdasági föllendülésénél az öszvért nem pótolhatja semmiféle más állat.

A 80-as évek végén és 90-es évek kezdetén Tennessee északamerikai állam Spanyol országból, Franciaországból, Olaszországból és a Földközi tenger szigeteiről (Malta, Majorka) körülbelül ezer számármént és kanczát vitt be. Kiválogatták Európában a legkiválóbb állatokat és odahaza a nagy testű méneket a legjobb alkatú lő kanczáikra bocsájtva, olyan jó minőségű és nagy számú öszvért állítottak elő, hogy most ez az állam vezet az öszvértenyésztés terén. Egyes államokban az öszvértenyésztés kezd már a lő

tenyésztést háttérbe szorítani. Missouri, Kentucky és Tennessee államokban, de a többiekben is, különösen a hegyes bányá vidékeken, meg a gyapot és cukornád termelő területeken, de általában a mezőgazdasági munkáknál mindenfelé nagyban használják az öszvért. Az Észak-amerikai egyesült államokban 1890—1900-ig a lőállomány 198 % -al növekedett, addig az öszvérek száma 37.2 % -al. Az Unió Atlanti tenger melletti államaiban ugyanezen idő alatt a lő állomány 2.2 % -al fogyott, az öszvérállomány pedig 11 % -al szaporodott. A középső államokban 16.6 % -al növekedett az öszvérek száma, a nyugati államokban 60.2 % -al, az Atlanti-tenger melletti déli államokban 33.7 % -al, a középső déli államokban 66.8 % -al. Az Unió 43 állama közül 37-ben az öszvérek ára magasabb, mint a lőé. A hol a lő átlagos ára darabonként 300 korona, ott az öszvére 350 korona. Átlagban véve a lőnál mindenütt magasabb árú az öszvér.

Az öszvér tenyésztés nagymérvű felkarolása is mutatja, hogy nemcsak az iparban, de a mezőgazdasági téren is az északamerikai egyesült államok vezetik a világot. Európa még az állattenyésztés terén is csak messze jár az újvilág mögött. Megbízható statisztikai adatok nem állnak rendelkezésemre, de úgy tudom, hogy Európa államai között éppen hazánk áll leggyengébben

rossz utak miatt mozogni. Az öszvér ilyen helyeken mint teherhordó és ágyúvonszoló, megbecsülhetetlen szolgálatokat képes tenni.

A mi azonban a magyar állattenyésztőket közelebbről érdekli, az, hogy a lőnál kisebb költséggel és rövidebb idő alatt felnevelt öszvérekért kiadandó nagy pénzösszegek nem külföldre vándorolnának, de itthon maradnának. A hadsereg számára már a mai viszonyok közt úgyis alig lehet nevelni remondát. A fölös számú öszvéreinket az angol—búr háború idején is kétszer akkora áron tudtuk volna értékesíteni, mint az olesó áron összeszedett s kivitt lovainkat.

Az előrelátó és a kor kívánságaival haladó gazdasági egyesületeinknek kellene lépéseket tenni az iránt, hogy az állami ménés intézetekben kellő számban nagy testű és kiváló minőségű számárméneket is állítsanak fel fedezés végett. A lőtenyésztésünkben is Németországot utánozzuk, pedig ott is a lőtenyésztés főleg a hadsereg érdekeitszolgálya. Nagyon is ráférne állattenyésztőinkre, ha a hadsereg érdekeinkivül egy kevésbé a saját hasznukkal is törődne.

Csősz Gyula,
kir. állatorvos.

Tammworth sertés.

Nemrégiben bemutattunk t. olvasóinknak egy Tammworth kocza képet „Ibbotson angol tenyésztő” tulajdonából. Ugyanazon tenyésztőnek legjobb koczájának „Knowle Sylvia” képét ma mutatjuk be, mely jelenleg Anglia legjobb Tammworth tenyészkoczája.

A Rhode Island Reds tyukok.

Valahányszor egy-egy újabb tyukfajta hazánk területét átlépi a szakasjtó az ujonnan érkezett nagy örömmel üdvözlí, dicsőíti, sőt dithyrambusokat is zeng róla. A midőn a tenyésztők tapasztalataikat elkérjük, hogy azokat a nyilvánosságnak átadhassuk, akkor már különböző nézetek merülnek fel. A kik jó jártak néhány havi tapasztalataikkal, azok agyon dicsérik az ujonnan érkezett, a kik pedig nem jó helyről importáltak vagy

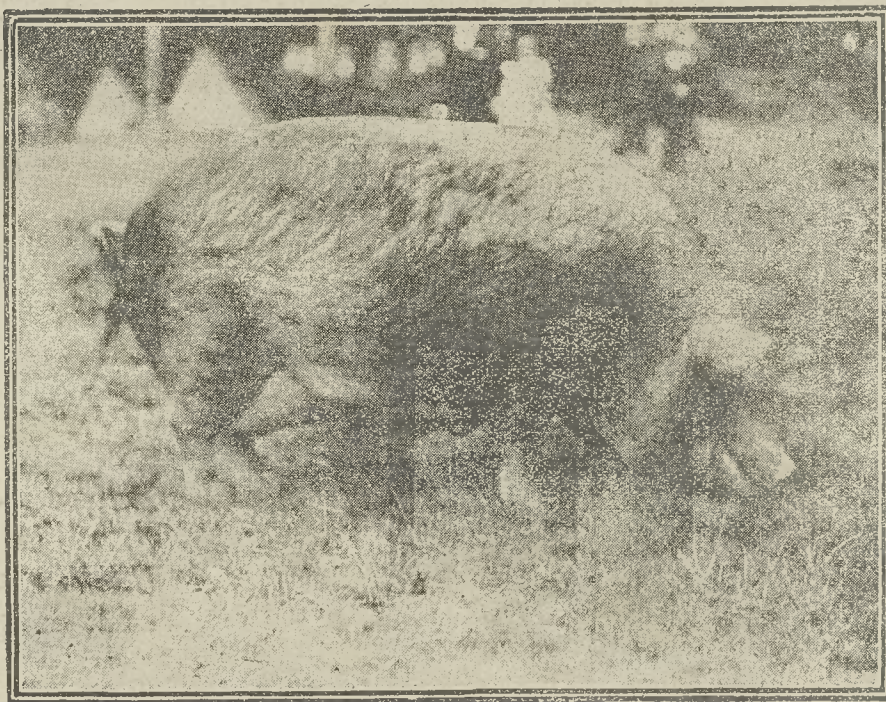
azoknak, a kiknek az első keltetés nem sikerült, annak hasznavehetetlenséget hangoztatják.

Néhány havi tapasztalatot mondtam, holott mindenki tudja, hogy az akklimatizáció, a tengeri utazás nehézségei, a talaj és víz minősége és változatossága stb. mind az állatokra hatnak. Néhány évi tapasztalat kell ahhoz, hogy valamely fajta életrevalóságáról és használhatóságáról a hazai viszonyaink mellett, ítéletet mondhasunk.

Igy volt ez a Rhode Island Reds-ekkel is. Egyik fél hamar kimondotta reá, hogy nem felel meg, a másik ennél óvatosabb volt és ime rendbe jöttünk, mert 2—3 évi kipróbálás után mondhatunk már ítéletet róluk, mely ítélet nagyon is a Rhode Island Reds-ek javára dőlt el.

Mi igen alkalmas fajtanak tartjuk, — bárha korántsem merjük teljesen kitenyésztett fajtanak minősíteni — mégis jelesnek bizonyult.

De hiszen gondoljunk csak hazájára, az amerikai Rhode Island államra, melynek éghajlata a mi hazánkénak leginkább megfelel, azon különbözettel, hogy a tél lehetőleg ott még zordabb, a nyár meg még melegebb, mint a miénk. Alkalmam volt 6, 16 Rhode Islandit direkt hazájából egy tenyészetbe már 3-ik éve hozatni és valamennyiről elmondhatom, hogy hála Isten-

76-ik ábra. Mr. R. Ibbotson „Knowle Sylvia” nevű Tammworth koczája.

az öszvér tenyésztés terén. Francia-, Spanyol-, Portugall- és Olaszországban, meg a Földközi tenger vidékén mindenütt nagy számban találhatók számarak és öszvérek. Németországnak belterjesebben művelt területein, ugyisintén Ausztria hegyes déli részein, különösen Tirolban nagyobb számmal találhatók öszvérek. A Balkán államok közül kisebb-nagyobb számban mindegyikben, de a legnagyobb számban mégis az európai Törökországban találhatók számarak és öszvérek. A drinápolyi vilajetben 41 ezer számár és 8 ezer öszvér van összeírva, lő pedig csak 23 ezer.

Hazánkban 1907-ben 14,431 számár és 865 öszvér iratott össze. A közel egy millió nyolcz-százezernyi lőállományunknak század részét sem teszi a számár állomány, az öszvérek számáról pedig jobb nem is szólnunk.

Hét vármegyénk van, a melyben egy öszvér sem található, a többiben is csak mutatónak van itt-ott. Természetes is ez, mert nálunk a vezető-körök áldozatkészsége a hadsereg u. n. harczképességének érdekében a mezőgazdaság legfontosabb érdekeit is feláldozza.

A Balkán államokban, a hol esetleges bonyoldalmaknál hadseregünknek működnie kellene, lovainkkal alig tudnánk a meredek hegyek és

Minden-
nemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER**-féle zsák és ponyva-gyárban, Budapest, V., Nádor-utca 31—33. szerezhetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tisztá lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** — **Waggontakaró-ponyvák** állandóan kaphatók. Árjegyzék, minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

nek életben vannak, szépen szaporodnak és 2 kakas sárga kitenyésztett parlagonkival (magyarokkal) keresztezve nagyon is kielégítő eredményekkel számolt el már a második generációban. A csibék mortalitásáról alig beszélhetünk. A szaporaság és tojóképeség általában kitűnő, igényesség nincsen, jól kaparó, jó csibevezető stb., a hus igen izletes és omlós, sulyban igen kielégítő. A szép vörös szín kezd kialakulni, egyöntetű vörössé válni, az pedig, hogy sárgalábú fajta, az mitsem ront értékéből, mert hiszen ezek tenyésztése is kívánatos.

E. T. de Graff, a Rhode Island Reds-ek legkiválóbb tenyésztője, Amerikában, az „*American Poultry Journal*”-ban egyet-mást elmond róluk. Legfontosabb az, a mit színük és általában az, a mit tenyésztésükről elmond.

Miután három fajtából állított elő, mindenestre ismerni kell azon törzset, melyből a kakast vesszük. Nehéz dolog ez, mert az őseket nem mind ismerhetjük. De a törzs lehetőleg legyen olyan familiából és feltétlen egészségesből származó, a melyben a szín tökéletes, legyen sötét vörös (de nem mahagoni színű) minden sárga nyakéktól, a piszkos sárgás és tulságos fekete piszkos szintől mentes. Az alapollázat legyen sötét és gazdag, a fej kifogástalan formájú. Az ilyen és mély kakashoz válogassunk ki 10 lehetőleg legegyszerűsebb színű sötét tyukot, vagyis olyanokat, melyeknek egész testszínük, mellük színével egyenlő és a piszkos hamuszintől mentesek, a melyeken azonban a fekete szárny- és farok-tollak végei a standardoknak megfelelőek legyenek.

Minden szükséges színezetű kakasok és tyukok mellőzendők, vagyis a világos és sötét színezetűek sohasem párosítandók össze egymással. A világosak generációkon át egy-egy nuance-al sötétítendő, a míg megérették a sötét vörösek párosításra.

Parthay Géza hazánk tagadhatatlanul legjobb baromfi szakértője „Szárnyasaink” című lapjában óva inti e fajta tenyésztőit a tyukok sárga nyaktollainak fekete pettyezésétől, mely visszaütési reminiscenciákra vezethető vissza.

Tagadhatatlan, hogy a St.-Louis világkiállításig ezen hibát az amerikai bírák elnézték, de immár azóta ezen hiba kiküszöbölésére nagy gondot fordítottak az amerikai tenyésztők és e bajok kihalófélben vannak.

In parenthesis mondom, hogy a ravasz német az ilyen anyagján tulajdon, két irányban tenyészteti őket: a tiszta vörös színben és a világosabb sárgában gyöngyözött nyakkal. Ez utóbbi téves irányzat s ebbe hazai tenyésztőinknek éppoly kevésbé szabad belesniük akár a fekete Langshan sárga nyak gyöngyeibe. De végre is a németek is átlátták a kétféle irányzat tarthatatlanságát, mert a „Deutscher Züchterverein Rhode-Island-Reds” ez évi január hó 12-én megtartott közgyűlésén a Standardokra következő határozatot hozta:

„Arra kell törekedni lehetőleg sötét vörös állatokat tenyésztetni. A nyakék minden fekete gyöngyözöttségtől mentes legyen. A fekete faroktollak meghagyhatók, de idővel azon irányzat legyen mérvadó, párosulva a tenyésztők szorgalmával, ezen fekete szint is kitenyésztetni. Hosszu és széles hátú, igen széles és husos mellű állatok tenyésztendő, hogy a Wyandotte forma teljesen veszendőbe menjen. Azután adjon helyet az egyszínű sötét vörös színnek.”

A kinek ilyen gyöngyös nyaku tyukjai vannak, tenyészék át anyagukat úgy, mint ahogy de Graff fent említé, lassacskán és lassacskán sötétebb és sötétebb színű kakasokkal s akkor a gyöngyözés idővel, párosulva a gondos tenyészkiválasztással, elvész.

A test kifarmolására is, mint a németek de Graff-fal írják, nagy súly fektetendő. Különösen a Rhode Island szép hosszú széles háta, nagy melle és a más fajtától elütő fejformája tenyésztendő ki.

Az amerikaiak ezen fajta helyes kitenyésztésére nagy súlyt fektetnek, mert kitűnő tulajdonságai őt, mint ők mondják, „a világ legtöbb hasznosított fajtájának” praedestinálják.

Hazánkban a Rhode Island Reds-ek tenyésztése szépen és feltartóztatlanul halad előre. A hidegnek és melegnek egyaránt ellentáll, legszívesebben télen is a fákön éjjeleznek e fajta tyukjai és kakasai, különben pedig az Islandi kitűnő tojó- és husfajta.

A karaván halad. Egy nagyobb hazai Rhode Island teleptől eltekintve, tenyésztését felkarolta a női nemnek engedvén az elsőbbséget: özv. Baky Béláné; azután férfaink: Parthay Géza, dr. Ludwig Rezső, a Mészáros-testvérek és last but not least a sárga Orpington-király Kubinyi Béla is, kinek telepén nehányat látni volt szerencsém, melyeket ő tréfából sárgalábú visszaütéses Orpingtonokként mutatott be nekem. Jó irányban halad e fajta tenyésztése, mert előkelőbb és szakértelem tekintetében ügyes tenyésztőink kezeiben van a Rhode Islandiak tenyésztése lefektetve és máris közel 2000 darabra becsülöm a hazai ezen fajtabeli állatok számát.

Reméljük, hogy diadalmenetében a Rhode Island előtt nem sokára a köztenyésztés kapui is megnyílnak.

Sárga v. fehér láb: „c'est toute la même chose,” az egyikkel is, a másikkal is szükséges a külföldi piacok és kereskedelem kívánalmai szerint köztenyésztésünket átalakítani. Ime ismét van több nagy körzetre alkalmas korrektor fajtánk. Szó van, hogy e fajta tenyésztői érdekeiket megvédhessék egy Rhode Island Reds-Club megalkulásáról is. Nézetem mindig az volt, hogy fajta-Clubok nélkül baromfitenyésztésünket erőssé tennünk lehetetlen. De a Club önállóan működik és midőn már létjogosultságáról beszélhetünk, akkor keressen összeköttetést a vezető általános egyesülettel. Mindaddig azonban, míg a törzskönyvezés csak lidérczfény marad, addig szabadon működjen.

Talán lehetne egy Rhode Islandi törzskönyvet most rögtön a tenyésztés kezdetén létesíteni!

Buzzi Géza Félix.

VEGYESEK.

Lótenyésztési jutalomdíjosztás Eperjesen. A sárosvármegyei lótenyésztő-bizottmány a földmívelési miniszter anyagi támogatásával október 11-én a vásártéren lótenyésztési jutalomdíj-osztást rendez.

Nem sikerült pót-lóvásár. A Temesvármegyei lótenyésztő-bizottmány a Temesvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve mindent elkövet, hogy a császári és királyi pót-lóavató bizottságok löszükségletüket közvetlenül a kigazdáktól és ne a közvetítőktől szerezzék be s e célból ez évben a czeglédi 2. számú loavató bizottság átiratára Temesváron és Szépfalun gyűjtötte össze az eladásra kínált anyagot. Szeptember hónap 27-én a császár és királyi czeglédi 2. számú loavató bizottság elnöke Szépfalun azzal a kérdéssel fordult a jelenlévőkhöz, hogy történt-e előre gondoskodás az ebédről. Miután tagadó választ kapott, kocsira ült s ott hagyta a bizottságot azzal a kijelentéssel, hogy ilyen helyen nem vásárol. Erre a vásárra pedig mintegy hatvan darab lovat hajtottak föl. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület ehhez a tényhez a következő megjegyzést fűzi: Ezt azért tesszük közzé, hogy az ország többi társ tenyésztő bizottmányai és gazdasági egyesületei is tudomást szerezzenek arról, hogy egyes pót-loavató bizottságok szívesebben dolgoznak közvetítőkkel, mint az ország gazdasági faktorai.

Állami lovak árverése. A Tattersallban napokban mutatták be az állami ménésintézetek eladásra váró loanyagát. A bemutatón máris nagyszámu érdeklődő közönség volt jelen, köztük sok külföldi lóvásárló. Előre látható tehát,

hogy az árverés eredménye kedvező lesz. Október 7-én tartják meg a Tattersallban az angol telivér lovak árverését. Október hónap 11., 12. és 13. napján pedig nagyszabású ménlő-kiállítás és vásár lesz.

Állatdíjazás. A Győrvármegyei Gazdasági Egyesület ez évi utolsó állatdíjazását vasárnap tartotta meg. Lippay Géza főispán elnöklésével Gyömörön. Jól ápoltság és jó tenyészanyag kellékével bíró teheneikért díjazásban részesültek: Babaresik István Ujmalomsok, Csordás János Ómalomsok, Szij István Ujmalomsok, Tóth István Kisbarátfalu, ifj. Győrfi Lajos Felpéc, Kovács Mihály Ujmalomsok. Egyéves üszőikért Kolman József, Horváth Pál, Erdélyi Márton ujmalomsoki, Horváth József, Pusztai József tétéi, Turner Pál, Mészáros Mihály ujmalomsoki gazdák nyertek díjat.

Állatdíjazás Békésmegyében. A „Békésvármegyei Gazdasági Egyesület” most tartotta meg igen nagyszámu és a vármegye minden részéről összesereglet gazdák jelenlétében az évenként szokásos szarvasmarha, ló és baromfi-díjazást. A felhajtott szarvasmarhából 120 drb. volt, lóból 160 drb., baromfiból vegyesen mintegy 400 drb. A szarvasmarhából az első díjat Lipcsey András békési lakos nyerte el. Kiosztott ezenkívül az egyesület okleveleket és érmekeket. A jutalmazásokra pedig 1900 korona pénzdíj osztott ki a kigazdák között.

Vaj elhelyezése Mexikóban. Megbízható forrásból nyert értesüléseink szerint Tampicóban egyre növekszik a kereslet 0'1—5 fontos légmentes bádogdobozokba zárt vaj iránt. 1—5 fontos bádogdobozokba zárt sózott vaj igen szép eredménnyel volna tehát elhelyezhető.

A szerb szalonna és zsir. (Az *olasz* bor második kiadása!) A szerb határ megnyitásával jelentékeny mennyiségű szerb sertéshúst hoznak a budapesti piacra. Sokkal nagyobb mennyiségben hozzák a budapesti piacra, mint a bécsire. A szerb hus behozatalát legjobban a hentesek sürgették s most, hogy itt van, meglepetten tapasztalják, hogy olyan konkurencziát támaszt a milyenre nem gondoltak. *A szerb húst közvetlenül a hűtőraktárházba szállítják s ott részben föl is dolgozzák.* Ezt a hűtőházat a magyar gazdák pénzével szubvencionálták! Nevetni lehetne a dolgon, ha olyan szomorú nem volna. A szalonnat földarabolják, a zsírt kiolvasztják. A hentesek az ellen tesznek kifogást, hogy a szerb sertés szalonáját *pestvárosi szalonna*, a kiolvasztott zsírt pedig *pestvárosi zsir* néven hozzák forgalomba. Így az idegen és silányabb minőségű áru a régi s külföldön kedvelt pesti áru hitelét rontja, esetleg egészen tönkre is teszi. A hentes ipartestület ennek a megakadályozása érdekében a főváros hatóságához fordult. A fővárosnak kétségtelenül nagyfontosságú érdeke, hogy piacának jó hírét megmontani ne engedje.

Előadások a baromfikiállításon. Alugosi baromfikiállítás és tenyészbaromfivásár rendezése az október 11. és 12-én tartandó baromfikiállításon szakelőadásokat rendez. Ezen előadásokra a Krassó-Szörényvármegyei Gazdasági Egyesület a következő erőket nyerte meg: Hrebay Emil állattenyésztési felügyelő „a baromfitenyésztés és értékesítésről”, Kardos Bernát állat. orvos „a házinyultenyésztés és értékesítésről”, Kövy József állattenyésztési s. felügyelő „a baromfihizlalásról és a keltető gépek kezeléséről” fognak előadást tartani. A kiállítás igen élénknek ígérkezik, a mennyiben nemcsak az állam, hanem az egyes társadalmi faktorok is nagyobb bevásárlásaikat itt teszik meg. A kiállításon való részvételre október 5-én jár le a bejelentési határidő. Beküldési határidő október 10. Minden további tudnivalóra készséggel felel a kiállítási iroda vezetője: Lukonics Lajos egyesületi titkár Lugoson.

A Házinyultenyésztők Országos Egyesülete, a lovrini Házinyul és Baromfitenyésztők

A legerősebb konkurencziának is ki kell térni az 1908. évi új modellu

Perfekt Separatoraink elől.

Egydarabból sajtolt

Perfekt tejszállító kannák.

Teljes tejgazdasági berendezések.

Tessék árjegyzéket kérni.

BURMEISTER és WAIN

gép- és hajógyár részv.-társaság

Budapest, V., Kálmán-utca 3.

Egyesületével karöltve október 24., 25. és 26-án Lovrinban (Torontálmegye), vásárral egybekötött országos házinyul-, galamb- és baromfi-kiállítást rendez. A kiállítás védnökségét Nákó Sándor gróf fiúmei kormányzó, disznökséget Liphay Frigyesné báróné vállalta el. Állami érmekeket és állami baromfivásárt a földmívelésügyi miniszterium biztosított. Kiosztatnak még tiszteletdíjak, egyesületi érmeke, disznoklevelek és pénzdiák. A kiállítással kapcsolatosan országos házinyul-tenyésztő kongresszus tartatik. Bővebb felvilágosítással és bejelentő ival az egyesület titkársága (Budapest, II., Trombitás-út 15.) szolgál.

APRÓK.

Azon városok a hova szerb vágott hus behozható. Magyarországon: Budapest, Szeged, Temesvár, Arad, Fehértemplom, Versecz, Pancsova, Temeskubin, Ujvidék, Szabadka, Pécs, Pozsony, Komárom, Győr, Fiume, Kassa, Zimony, Eszék, Zágráb, Mitrovicza, Karlóca, Varasd. **Ausztriában:** Wien, Wiener-Neustadt, Linz, Steyr, Salzburg, Graz, Innsbruck, Trieszt, Prag, Pilsen, Éger, Budweis, Teplitz, Karlsbad, Marienbad, Aussig, Reichenberg, Warnsdorf, Brünn, Olmütz, Mähr-Ostrau, Troppau, tehát 44 város.

A lovak farkának csonkítása ellen, írja az „Állatvédelem“ a bajorországi belügyminiszter egy kimerítően indokolt figyelmeztetést intézett az érdekelt közönséghez. A miniszter a leghatározottabban elítéli a farokcsonkítást, mert erős állatkinzás, mert a műtét gyakran sebeket, betegségeket, sőt az állat elpusztulását vonja maga után és mert az állatot megfosztja a különböző bögölyök, darazsak elleni védekezés eszközétől, mert rendszeren a farok által fedett testrészeket kiteszi az időjárás viszontagságainak és mert a csonkított farku lovak hadászati célokra meg nem vásároltatnak és a farokcsonkítás nem teljes szakszerűséggel történt, az állatbiztosító társulatok kárpótlást nem fizetnek. Mindezek alapján a belügyminiszter a lótenyésztőket és tartókat saját érdekükben kéri, hogy a minden tekintetben fölösleges, sőt káros farokcsonkítást mellőzzék.

A ludak kopasztása ellen állatvédők már igen gyakran felszólaltak. Most egy német folyóirat: „Unser gefiedertes Volk“ után az „Állatvédelem“ azt írja, hogy nemcsak állatvédelmi, de gazdasági szempontból is károsnak mondja a ludak kopasztását. A nevezett lap érvelése a következő: A kopasztás annyira meggyengíti és lezsarolja az állat testét, hogy az ezáltal okozott kár nagyobb, mint a tollak értéke. Határozottan káros a tenyészállatok kopasztása, mert ennek

hátrányai az utódok minőségében is érvényesülnek. A kopasztásból átlag 60—80 gramm pehely nyerhetni, melynek értéke 40—60 fillérre tehető. A kitépott tollak pótlására szükséges eleség jóval több értéket képvisel. Tizenöt gramm kitépott pehely egy kilóval csökkenti a leölt állat súlyát. Azért az a gazda, a ki ludjait nem kopasztja, nemcsak emberséges állatjaival szemben, hanem gazdaságilag is helyesen jár el. De ha már kopasztunk, ne feledjük azt okszerűen s lehető emberségesen cselekedni.

Mind szinigazság az, a mit e sorok mondanak, de hát nehéz a tollától a szegény népet megfosztani. Hiszen minálunk nem vagyunk annyira, hogy csak a leölés alkalmával nyerjünk tollakat s akkor is a meleg kopasztás ajánlható, midőn a test még ki nem hült. Éppen a toll és a legdrágább fehér toll nyeresen alapul a hazai baromfityénységünk s így tehát már nem lehet meggátolni a kopasztást. Elvégre tollkiviteli kereskedelmünk is közel 8 millió korona körül lebeg és ennek nagy pénzértékbeni kontingensét bizony a legfinomabb lud és fehér pulyka marabu toll teszi ki. Emberségesebb és okszerű fosztás azonban helyén van.

Mennyit kereshet egy kutya, arról érdekes adatokat közöl Bylandt gróf a „Niederländische Sport“ című folyóiratban. Holmes nevű uriembernek agarat verseny céljaira idomította Graham nevű trainer. Gallant — ez volt a kutya neve — az első versenyben győzött is. Gazdája az idomítás tökéletesítése céljából egy versenytállóba adta az agarat, a hol azonban oly helytelenül kezelték, hogy Gallant a „Netherby-Cup“ versenyben nemcsak, hogy nem győzött, hanem még helyre sem tehetett szert. Az elkedvetlenedett tulajdonos egy shillingért kinalta Gallantot, csakhogy tőle szabaduljon. Graham, az agar első trainerje idejében jelentkezett és Holmessel szemben vállalkozott arra, hogy Gallantot a „Waterloo-Cup“ verseny számára előkészíti. Az eredmény az volt, hogy Holmes agara ebben a versenyben fényesen győzött és a 14.000 font sterling (337.000 K) díj nyertese lett. Ennek a győzelemnek következtében az volt, hogy Gallant-ot, mint apaállatot kereseték és ezen az uton gazdája már az első évben további ezer font sterlinget (24.000 korona) vett be.

Érdekes mindenesetre az „Állatvédelem“-nek ezen aprósága. Tény, hogy az agarászat hozza meg leginkább a kynológiában a hasznót, ámbátor vizsla, véreb, kotorék versenyek első helyezettjei is megkeresik kenyérüket. Tudunk szerint azonban a Waterloo-Cup díja nem tízennégyezer, hanem tízennyegyszáz font, a melyből a győző ezeret kap.

A róka védelmére kél dr. Rörig a „Tierwelt und Landwirtschaft“ című munkájában. Szerző azt mondja, hogy a róka, ha nem túl nagy számban lepi el a vidéket, bizonyos fokig a nyul-állomány javára van azáltal, hogy a rókának természetesen jobbára csak, vagy elsősorban a gyengébb beteges nyulak esnek áldozatul s mivel ezek a betegségek részben ragályosak, az ily beteg állatok pusztulása következtében gyakran oly ragályok terjedésének vettetik gát, melyeknek a nyulak különben tömegesen áldozatul estek volna. Rörig ilyen betegségek gyanánt a nyulaknak bakteriumok és szőrférgék (Strongylidae) által okozott tüdővészzerű megbetegedését említi.

Eddig az „Állatvédelem“-ben megjelent cikkek. Nagyon szép dolog ez, de a ki vadászterületet bérel, vagy birtokán a vadászatot üzemszerűleg üzi, az tudni fogja, mily károkat okoz a róka. Hiába alkalmazza a vadvédelmet és ápolást, ha a vörös frakkos ellenség ellen nem védekezik. Angliában, a hol a rókát a magasabb tizezrek kedvéért tenyésztik, mert a falkavadászat nagyuri sportja ezt így megkivánja, legujabban felvetették a „Fox Question“-t a „róka kérdés“-t és az angol „Poultry“ „Szárnyasaink“ című újság egy egész éven át közölte a „pro“ és „contra“-kat a róka mellett és ellene. A „Farmer és Stockbreeder“ pedig egy képet mutatott be, melyen 94 db értékes fajbaromfi pusztított el egy éjjlen át és egy farmon a rókák által. Oda konkludálnak Angliában is, hogy a róka pusztítása akár mérge által, akár fegyverrel, már nem tartozik az illetlenségek, a „Shocking“ közé, hanem állatvédelmi szempontokból akár a házi állatok, akár vadtenyésztés ápolás, védelem és a ruh terjesztésének szempontjából a róka na-

gyon is pusztítandó. Dr. Rörig álláspontját tehát úgy hisszük csak az állatvédők egy nagyon kis része osztja. Bizony pusztítani kell ökelmet, a hol csak lehet.

Vásári tudósítások.

Budapesti vágómarhavásár.

Hivatalos jelentés.	1908. okt. 1.
Felhajtás és árak:	I. II. III.
160 Bika	56—68 (—) 40—54 —
586 Magyar hizott ökör	74—84 (—) 60—72 50—58
445 Tarka hizott ökör	78—90 (—) 64—76 48—62
Magyar legelőmarha	82—66 (—) 48—60 —
153 Boszniai ökör	50—60 (—) 44—48 (—)
146 Magyar tehén	— — — — 44—66 (—)
274 Tarka tehén	— — — — 46—72 (—)
45 Bivaly	— — — — 28—44 (44)
20 Növendékmárha	— — — — 40—60 —

1869 Eladatlan: 30
A felhajtás 980 darabbal kevesebb, mint a múlt héten. Irányzat meglehetősen élénk. Az árak általában 2 K-val egyes esetekben 4 kor. emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Hivatalos jelentés.		1908. okt. 1.	
Fölhajtás és árak :			
339	Magyar élő borjú	94—100	(84—92) ———
—	Magyar öltött borjú	—	(—) ———
634	Galíciai borjú	—	(—) ———
—	Öltött bárány párja	—	(—) ———
42	Rugott borjú	40—70	(—) ———
—	Élő gödölye	—	(—) ———
—	Öltött gödölye	—	(—) ———
7	Eladatlan:	—	—
Irányzat élénk, árak 2—4 fillérrel egyes esetekben 10 fillérrel emelkedtek.			

Kőbányai sertésvásár.

Eredeti tudósítás.	1908. okt. 1.
A) Magyar elsőrendű; Öreg nehéz, párja 400 kilón fölül	K —
Öreg közép, párja 300—340 kg.	123—124
B) Magyar fiatal nehéz, párja 300 kilón felül	124—125
Fiatál közép, párja 251—300 kg.	125—127
Fiatál, könnyű	—
Sertéslétszám:	szept. 28-án 35325
Volt készletben	szept. 29-én 327
Felhajtás	szept. 29-én 1730
Elszállítás	szept. 30-ra 35479
Maradt készlet	—

Kőbányai kivitteli sertésplaciz hetiforgalma.

Hivatalos jelentés. 1908. szept. 16. — szept. 29.	
Állomány	szept. 23. 36901
Erkezett	874
Összesen	37775
Elszállított:	—
Helyi fogyasztásra	295
Belföldre	956
Bécsbe	607
Ausztriába	429
Szappanfőzőbe	9
Összes elszállítás	2296
Maradvány	szept. 30. 35479

Sovány sertésárak.

Url Rezső bizományos, VIII., Népszínház-utca 22. Eredeti tudósítás. 1908. szept. 30.	
Ar elsősuliban 4 százalékos engedmény.	
Vészen átment	60—100 kg. áll. 130—120
„ „ „ „	100—120 „ „ 120—120
„ „ „ „	120—160 „ „ 120—116
„ „ „ „	160—200 „ „ 116—110
Vészen át nem ment	60—100 „ „ 76—90
„ „ „ „	100—120 „ „ 90—100
„ „ „ „	120—160 „ „ 100—100
„ „ „ „	160—200 „ „ 100—104

Irányzat lanya.

Budapesti juhvásár.

Hivatalos jelentés.	1908. szept. 28.
Felhajtás és árak:	
396 Hizalt ürü	K 36—46
2216 Feljavított juh	30—35
201 Kisorsolt kos	28—40
695 Kiverő és anyajuh	18—32
— Durvaszörü	18—28
Irányzat lanya.	

Bécsi marhavásár.

1908. szept. 28.	
Felhajtás összesen	4921
Minőség szerint:	—
Hízómarha	3377
Legelőmarha	401
Kicsontozni való	1143
Származás szerint:	—
Magyar	3199
Galicz., bukov.	300
Egyéb vidékről	1422
Nemek szerint:	—
Ökör	3057
Bika	977
Tehén	676
Bivaly	211

Árak 100 kg. elsőuliyert fogy. adó nélkül.	I.	II.	III.
Magyar hizott ökör	72—82 (89—)	66—70	50—64
Galíciai hizott ökör	(—)	80—84	70—78
Tarka hizott ökör	84—93 (94—100)	74—82	68—72
Bika	66—74 (68—74)	—	—
Hizott tehén	48—72 (—)	—	—
Legelőmarha	48—72 (—)	—	—
Kicsontozni való	32—46 (—)	—	—
Bivaly	28—44 (—)	—	—
Konzerváru	(—)	—	—
Fölhajtás 333 darabbal kisebb a multhetinel. Az irányzat nyomott.			

Bécsi sertésvásár.

Hivatalos jelentés.	1908. szept. 29.
Bejelentett a vásárra	17652
Felhajtás: Zsirsértés	6469
Süldő	9600
Magyarországból	11737
Galiciából	4203
Oszták tartományokból	129
Összesen	16069
Árak:	—
Magyar I. minőségű sertés	106—108 (109)
Magyar közép sertés	101—105
Magyar öreg sertés	92—96
Könnyű és szedett sertés	94—102
Süldő	88—118 (126)
Elsősuliyban kgonkint fogyasztási adó nélkül.	
Irányzat lanya.	

Laptulajdonos: ORDÓDY LAJOS.
Felelős szerkesztő: BUZZI F. GÉZA.

Magyar intézet.

Fennáll 1898. óta

LABORATORIUM VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE R.-T. BUDAPEST, VI., FELSO-ERDŐSORIO.

TERMEL ÉS SZÁLLIT:

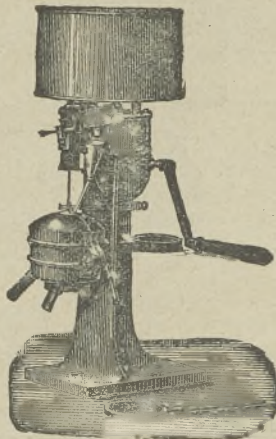
1. Véddő-oltóanyagot lépfene ellen, juhok, szarvasmarhák és lovak részére;
2. Véddő-oltóanyagot orbáncz ellen, sertések részére és
3. Véddő-oltóanyagot sereczgő üszök ellen, poralakban;
4. Gyorshatású lépfene-szérumot, gyógyító és védőoltásra;
5. Fokozott hatású sertésorbáncz - szérumot, gyógyító- és védőoltásra;
6. Fertőző tüdőlob-szérumot borjú részére;
7. Mirigykór-szérumot;
8. Vérhas-szérumot;
9. Tyukkolera-szérumot;
10. Suptol-Burow-t a sertésvész gyógyítására;
11. Fertőző vírus egerek kipusztítására és
12. Tuberkulint sürítve és hígítva; végre L. V. T. jegyű oltáshoz szükséges különleges műszereket, nevezetesen: oltófecskendőket, hőmérőket, szőrníró-ollókat, oltó-tűket stb., mérsékelt áron.

EREDETI MELOTTE

TEJFÖLÖZŐ-GÉPEK.

Óránkénti munkaképesség 50—600 liter.

Legélesebb fölözés! Évi gyártás 30.000 drb.

A VILÁG EGYETLEN TEJFÖLÖZŐ GÉPE
szabadon függő dobbal,
miért is JAVÍTÁSOK KI VANNAK ZÁRVA. Já-
rása könnyű, kezelése egyszerű, tisztítása
kényelmes s rendkívüli tartós. *****

GEITTNER ÉS RAUSCH

Budapest, VI., Andrassy-ut 8. szám.

Teljes tejgazdasági berendezésekről árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

A Nyugatmagyarországi Földmivelők
Gazdasági Egyesülete Szombathely, a Baromfi-
tenyésztők Országos Egyesületével karöltve, 1908.
október hó 25., 26., 27-én

Sopronban országos baromfikiállítást és tenyészbarmfivásárt

rendez. Az erre vonatkozó bejelentések legközelebb
f. évi október hó 10-ig a Nyugatmagyarországi Föld-
mivelők Gazdasági Egyesületének Szombathely, Király-
utca 19. küldendő meg, hol bejelentő iverk, ugyszin-
tén bővebb felvilágosítás is nyerhető. A kiállított
baromfiak a kiállítás tartamán a Böhm-féle szabadalm.
mütakarmánnyal lesznek etetve.

ladó nagyobb kote-
folytán az ismert

„Stewart“

amerikai gyorsnyiró-
gép, lovak és marhák
számára

70.— koronáért
csomagolással együtt.

Rudolf Krása Wien, VII., Kirchengasse 29.

Kivánatra a terjedelmes 1258. számú prospektus megküldetik.

1900. évi párisi világkiállításon Grand Prix.

Kwizda-féle

korneuburgi marha-táppor

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és
ju hok részére. Egy doboz ára 70 fillér.

Több mint 50 éve használatban van a legtöbb
istállóban étvágyhiány, rossz emésztés gyógyítá-
sára, a tej javítására és a tejelékenység fokozására.

II Kwizda-féle

korneuburgi marha-táppor

csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, Király-utca 12. szám.
Andrassy-ut 26. szám.

Mindenféle

Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyári és ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.
ISTÁLLÓ - VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyúk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és
főiroda: „Garvenswerke” Bécstől, Handelsquai 130.

Mintatelep: Wien I., Schwarzenberg-Strasse 6.

Arjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

Földbirtokosok és marhakereskedők figyelmébe!

Eredeti simmenthali és fribourgi tarka te-
nyész- és tejelő, valamint schwyzi barna szarvas-
marha bevásárlására ajánlkozik

Elsőrendű
ajánlatok.

ADOLF WYLER

Liestal (Schweiz).

Tejkannák,
tejgazdasági eszközök

legutányosabban beszerezhetők

GEITTNER és RAUSCH

CÉGNEK

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.